

JAPANESE HAGEDISSEN IN KELDERFLESSEN!

人に進呈したものの以外に、長崎でオランダ船から海中に中身を飲ん

Waar je al niet terecht komt met je hobby!

Ons onvolprezen lid Lodewijk van St. Maartensdijk ontving via zijn Bols-kanalen een in het Engels vertaald stuk over Nederlandse jenever en kelderflessen, met name over de firma Houtman.

図4▲ 19世紀のジュネーバビン (スヒーダム市立博物館蔵)

図5▶ A. Houtman & Co. のマーク

(Stedelijk) 博物館に着く。その地下がジュネーバに関する展示場となっており、ジュネーバ蒸留の方法とか、ジュネーバだるとか、ジュネーバビン等が展示してある。一九世紀のジュネーバビン(図4)の特徴が、津山のビンとそっくりである。そしてこれらのビンは、箱に詰められて輸出された。この博物館の図書室で、スヒーダムの郷土史雑誌の中に、津山のビンに描かれた会社と同じ名前のマーク(図5)を見つけた。

この津山のビンが、著者がジュネーバについて調べるきっかけとなったのだが、その後続々とあちこちからジュネーバビンがみつかり、出島のオランダ人達がジュネーバを飲んでいた物証が出てきた。

Het bleek een artikel in een Japans medisch tijdschrift te zijn van de hand van Dr. Sumio Ishida. Om er achter te komen wat deze chirurg bewogen heeft om over kelderflessen te publiceren heb ik hem geschreven.

Behalve dat hij zelf een echte jeneverliefhebber is, begon hij in 1983 met een studie over de jenever n.a.v. de vondst van een oude kelderfles in de stad Tsuyama. Dr. Ishida bezocht zelfs Nederland, o.a. het Gedistilleerd Museum te Schiedam en correspondeerde o.a. met prof. Henkes en dr. Beukers.

In 1680 werd jenever in Japan geïntroduceerd. In het Maritiem Museum te Amsterdam moet een afbeelding ervan te vinden zijn.

Dr. Kaempfer, een dokter van een Hollandse factorij te Nagasaki, bracht deze drank op 29 maart 1691 onder de aandacht van de Shogun (zoiets als de militaire gouverneur).

ビンを海中に投棄することを止めるように勧告したという船に対して

Toen Napoleon in het begin van de 19e eeuw Nederland bezette, kwam de factorij op het bekende eiland Decima letterlijk droog te staan daar de bevoorrading uit Holland stagneerde.

Al spoedig begon men daar zelf met alcohol te experimenteren o.a. wijn, brandewijn, bier en jenever. Volgens dr. Ishida was echter alleen de brandewijn van uitstekende kwaliteit. In 1862 bezochten 15 Japanners Nederland om er verder te studeren. De jenever deed een van hen, Kitaron Okawa, de das om. Hij stierf in Amsterdam als gevolg van alcoholische hepatitis.

Tot zover enige wetenswaardigheden over Japanners en Nederlandse jenever. Ik werd echter in het bijzonder getroffen door een afbeelding van twee - tot verschillende soorten behorende - hagedissen die kennelijk (in de jenever?) in kelderflessen werden bewaard.

ひんしつ
 物類品鑑
 平賀源内著

Een receptuur die ik niet bij onze grote deskundigen als E.S. Blaisse, Jo van Os en Lo van St. Maartensdijk heb aangetroffen. De oorspronkelijke afbeelding staat in een 19e eeuws boek van dr. Gennai Hiraga "Butsurui Hinshitsu".

Proost!

Peter Vermeulen.